

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารการศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และบุคลากรระดับหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในจังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัดยกเว้น กรุงเทพมหานคร และจังหวัดผู้นำในโครงการทดลองปฏิบัติงานตามบทบาท อำนาจหน้าที่และโครงสร้างใหม่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษาละ 1 จังหวัด รวมจังหวัดที่ยกเว้น 12 จังหวัด เหลือจังหวัดที่เป็นพื้นที่เป้าหมายของการวิจัยรวม 60 จังหวัด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ และแต่ละกลุ่มมีจำนวนประชากร ดังนี้

1. กลุ่มนักวิชาการศึกษา	จำนวนประชากรรวม	60 คน	
2. กลุ่มผู้บริหารการศึกษา	จำนวนประชากรรวม	120 คน	ประกอบด้วย
2.1	ศึกษาธิการจังหวัด จำนวน	60 คน	
2.2	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด จำนวน	60 คน	
3. กลุ่มหัวหน้าฝ่าย	จำนวนประชากรรวม	180 คน	ประกอบด้วย
3.1	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป จำนวน	60 คน	
3.2	หัวหน้าฝ่ายการเงินบัญชีและพัสดุ จำนวน	60 คน	
3.3	หัวหน้าฝ่ายประสานงานและกิจกรรมการศึกษา		
	จำนวน	60 คน	
	รวมจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น	360 คน	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากที่ได้ศึกษางานในหน้าที่ของนักวิชาการศึกษานักงานศึกษาธิการจังหวัด รวมทั้งทฤษฎี และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเชิงวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในเชิงบริหาร และผู้เชี่ยวชาญเชิงปฏิบัติการ ทำการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้สำหรับรวบรวมสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ข้อคำถามในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ครอบคลุมงานในหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา ตามที่กำหนดในคู่มือปฏิบัติงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ โครงสร้างใหม่ของศึกษาธิการจังหวัด ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงครั้งล่าสุด เว้นแต่งานในหมวดงานกิจการพิเศษบางงานที่มีได้มีการปฏิบัติในทุกจังหวัดเท่านั้นที่มีได้นำมาสร้างเป็นข้อคำถาม ในการตอบคำถามแต่ละข้อคำถาม มีคำตอบให้เลือกมากมายแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับรายละเอียดการปฏิบัติของแต่ละงานนั้น ส่วนการตอบให้ผู้ตอบสามารถเลือกคำตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด คำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ ไม่เป็นปัญหา น้อยที่สุด น้อย มาก และมากที่สุด ในการตอบให้ผู้ตอบตัดสินใจว่าแต่ละข้อคำถามนั้นนักวิชาการศึกษาประสบปัญหาในระดับใด

นอกจากนี้ท้ายแบบสอบถามตอนที่ 3 ยังมีข้อถามปลายเปิด (Open-end) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระใน 2 ประเด็น คือ

ข้อ 1. ให้แสดงความคิดเห็นว่าปัญหาทั้งหมดที่ผู้วิจัยระบุไว้แล้วในแบบสอบถามตอนที่ 3 ปัญหาใดมีผลกระทบรุนแรงที่สุดต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา

ข้อ 2. ให้เสนอแนะปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลส่วนใหญ่เก็บรวบรวมโดยใช้บริการไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดต่าง ๆ พร้อมทั้งขอให้ตอบและรวบรวมส่งคืนผู้วิจัย ส่วนนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์จากศึกษาธิการจังหวัดต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลและส่งคืนแบบสอบถามให้แก่ผู้วิจัยและข้อมูลบางส่วนผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อและรายหมวดงาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนคำตอบแต่ละระดับเพื่อแปรค่าไปวิเคราะห์ ดังนี้

- ไม่เป็นปัญหา	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 1 หน่วย
- น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 2 หน่วย
- น้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 3 หน่วย
- มาก	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 4 หน่วย
- มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 5 หน่วย

ส่วนการวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วแปลความหมายข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

- 1) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา
- 2) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุด
- 3) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย
- 4) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 5) ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

4. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากข้อถามปลายเปิด (Open-end) ใช้วิธี

วิเคราะห์เอกสาร นำเสนอตามลำดับความถี่และค่าร้อยละ

สถิติ

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

(Ferguson 1971 : 45)

ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้หาค่าความกระจายของ

ข้อมูล

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}}$$

σ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนประชากร

(Ferguson 1971 : 62)

ลำดับขั้นในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังที่กำหนดไว้ คือ

1. ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้อง
  - 1.1 ศึกษาและรวบรวมหลักการ แนวคิด และทฤษฎีพื้นฐานทั่วไป
  - 1.2 ศึกษาและรวบรวมหลักการและแนวคิดเฉพาะ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
  - 1.3 ทำการสัมภาษณ์เบื้องต้นและศึกษาวิจัยนำร่อง
2. ขั้นกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยและเสนอเค้าโครงการวิจัย
3. ขั้นสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ
  - 3.1 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
  - 3.2 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
4. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์วิจัย
  - 4.1 แหล่งข้อมูล
  - 4.2 การส่งแบบสอบถามไปสอบถาม และการเดินทางไปรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
5. ขั้นวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ขั้นสรุป อภิปรายผลการวิจัยและรวบรวมข้อเสนอแนะ
7. ขั้นจัดทำรายงานการวิจัย
  - 7.1 วิทยานิพนธ์
  - 7.2 รายงานการวิจัยฉบับย่อสำหรับเผยแพร่